

Obsah:

1.1 Komentář k dotazníkovým připomínkám

V dotazníku jsem dal respondentům prostor pro jejich volné vyjádření k dané problematice. Jednalo se vesměs o podnětné připomínky, které na tomto místě shrnuji a přidávám k nim vlastní komentář.

Jedna z připomínek odmítá použití Linuxu, protože žáci mají doma MS Windows a jejich přechod na neznámý produkt by byl problematický. S tímto důvodem zásadně nesouhlasím. Právě škola by měla zprostředkovávat nové poznatky a ukazovat třeba i neobvyklá řešení. Vystává otázka, zda žáci doma nepoužívají Windows, protože nic jiného neznají, nebo že by ve škole problematicky prezentovali práci, která by byla udělána v jiném formátu než určeném pro Windows. Některé školy, které přistoupily alespoň k částečnému použití Linuxu, uvádějí, že existuje skupina žáků, která dává přednost tomuto systému a začala ho využívat i na domácích počítačích.

Další připomínky již nelze ignorovat. Jedná se o připomínky, že škola má primárně připravovat žáky na práci se softwarem, který poznají v praxi, až opustí školu, a že není zajištěna plná kompatibilita dokumentů vytvořených pomocí open source produktů s produkty firmy Microsoft. v této oblasti vidím mezeru v informační politice státu. Oficiální podporou svobodného softwaru ve státní a veřejné správě by stát mohl ušetřit nemalé finanční prostředky a byl by to impuls i pro rozšíření do dalších oblastí. Německé Ministerstvo zahraničí při komplexním přechodu z proprietárního řešení na open source produkty vyčíslilo své náklady na IT infrastrukturu na jednu třetinu původní hodnoty.

1.2 Návrh řešení

Ve své práci se často zmiňuji, že využití open source řešení může přinést značné finanční úspory, protože jednotlivé produkty jsou nejčastěji šířeny pod GNU GPL¹ licencí, která umožňuje jejich volné šíření a používání. Pokud by ředitel školy uvažoval o přechodu na takovéto řešení školní ICT infrastruktury, měl by si však uvědomit, že se nejedná o řešení, které by nevyžadovalo žádné finanční náklady. Bude-li ke správě systému využita externí firma, bude se muset platit za její služby a dalším skrytým nákladem může být zaškolení uživatelů.

¹ GNU General Public License - všeobecná veřejná licence GNU

Protože firma Microsoft poskytuje školnímu prostředí výhodné pronájmy svých produktů a další zvýhodnění poskytuje školám z regionů se špatnou socioekonomickou situací, nemusí být ušetřená částka nijak závratná. Přesto k úsporám dochází a navíc správně odůvodněné používání open source řešení může mít na žáky i pozitivní etický vliv.

1.2.1 Microsoft varianta

Jedná se o nejčastěji používané řešení, které je v maximální míře postavené na produktech firmy Microsoft, tedy operačních systémech z rodiny Windows a aplikacích spadajících do balíku MS Office. Existuje široká škála softwaru ze všech oblastí, které toto řešení využívá a v plné míře podporuje. Škola má tak při výběru dalších aplikací možnost volby.

V tomto případě je pouze potřeba správně zvolit vhodný licenční program, který škole může poskytnout pravidelnou aktualizaci používaných produktů za rozumnou cenu.

I při využití tohoto komerčního řešení považuji za vhodné, aby aspoň v některých vyučovacích hodinách výpočetní techniky byli žáci seznamováni s alternativním open source softwarem.

1.2.2 Open source varianta

Jedná se o variantu, která je postavena na operačním systému Linux a kancelářském balíku OpenOffice.org resp. LibreOffice. Existuje mnoho výukových programů z rodiny open source, které jsou určeny pro tento OS. Problém nastává s programovým vybavením pro management školy a to i tehdy, pokud budeme chtít použít nějaký komerční produkt. Pro Linux není nabídka takového vybavení zrovna široká.

Ekonomická agenda, správa majetku a účetnictví může být založeno na linuxové verzi ekonomického systému FlefiBeeⁱ. Jako školní informační systém navrhuji Škola OnLine. Tento systém není třeba instalovat na počítač uživatele, neboť se jedná o cloud řešení, v němž se k potřebným informacím přistupuje pomocí webového prohlížeče přes internet.

1.2.3 Kombinovaná varianta

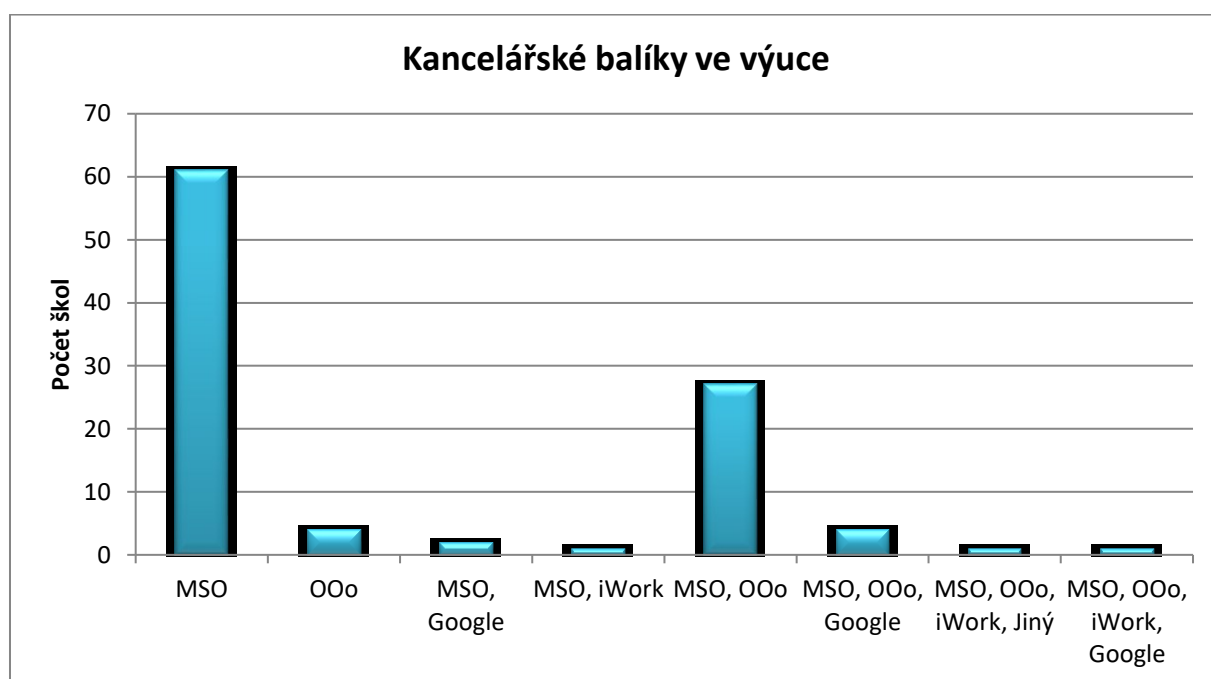
Protože většina škol používá nějaký školní informační systém nebo ekonomický systém určený pro Windows, byl by přechod na Linux značně komplikovaný a některá data by ani možná převést nešla. Školy, které teprve plánují zavedení informačního nebo ekonomického systému, by při používání Linuxu měly značně omezený výběr.

V tomto případě je možno zvolit variantu kombinující dvě varianty předchozí. Managementu by byly poskytnuty produkty pod operačním systémem Windows a pro výuku by byla volena varianta na bázi open source produktů.

Ideální je, pokud škola poskytuje svým žákům co nejširší přehled v IT oblasti a umožní jim využívat více softwarových platforem. v takovém případě může být jedna učebna určena pro výuku na platformě Windows a druhá počítačová učebna na platformě Linux.

Mnoho škol samozřejmě disponuje pouze jednou počítačovou učebnou. v tomto případě diverzifikaci platforem řeší tzv. dualboot, tedy instalace a užívání více operačních systémů na jednom počítači. Mízí tak sice finanční úspora plynoucí z používání open source produktů, ale škola poskytne žákům co nejširší přehled v této oblasti, což je jejím základním posláním.

1.2.4 Jaký kancelářský balík (tvorba dokumentů, tabulek, prezentací...) používáte při výuce?

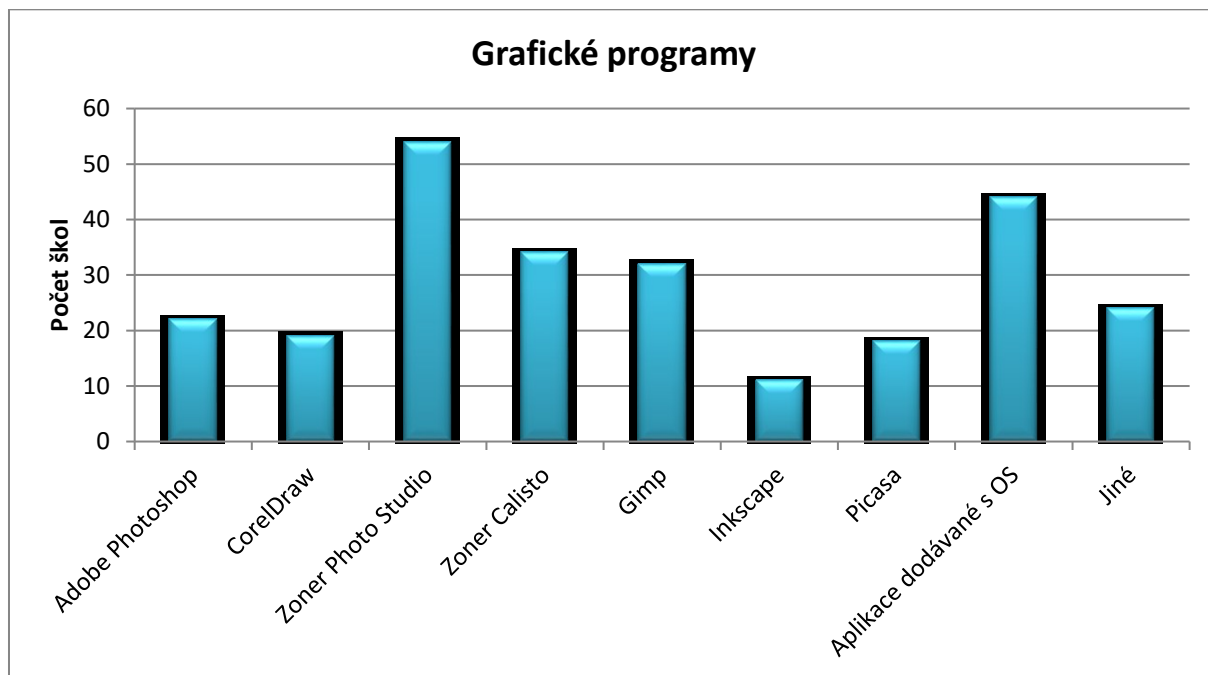
Pro lepší čitelnost grafu (Graf) jsem pro používané kancelářské balíky použil zkrácené názvy. MSO je zkratka MS Officeⁱⁱ, OOo značí OpenOffice.org nebo LibreOffice a balík Google Docs značím pouze Google.

Nejpoužívanějším kancelářským balíkem je Microsoft Office. Jako jediný balík ho ve výuce používá přes 60 % škol a celkem je při výuce používán na více než 96 % škol. Druhým nejpoužívanějším balíkem je s necelými 37 % OpenOffice (LibreOffice), ale jako

jediný kancelářský balík ho uvedlo méně než 4 % škol.

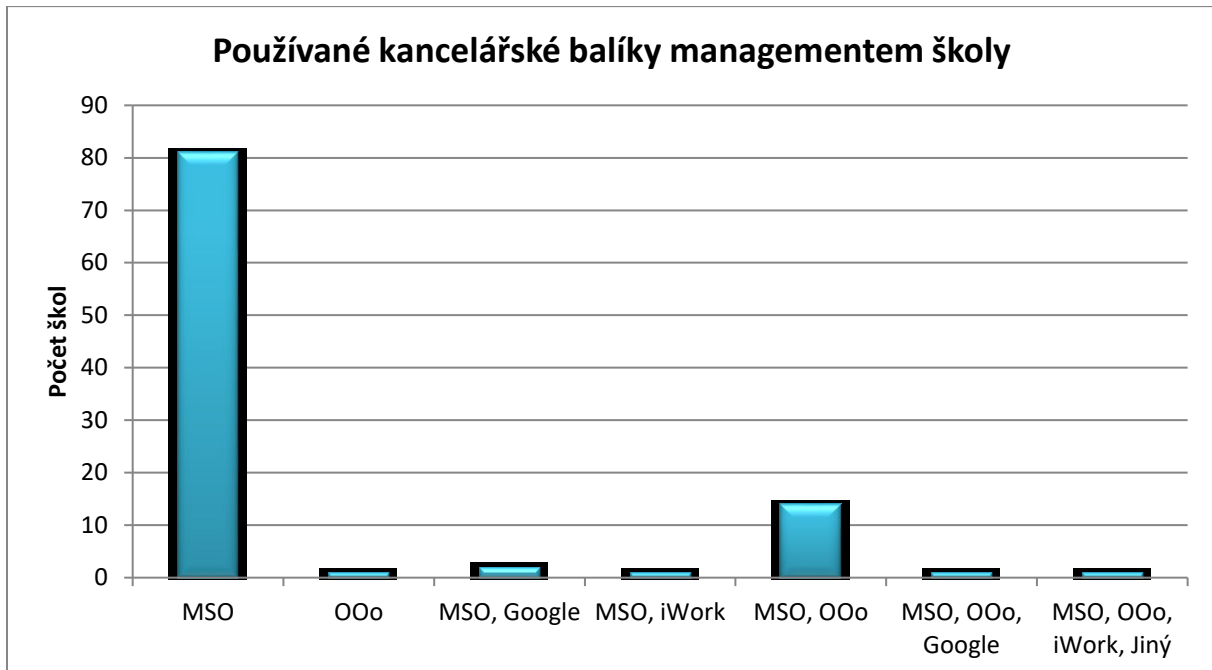
Za ideální bych považoval, pokud by školy ve výuce seznámily žáky s komerčním produktem (MS Office), s produktem, který může být na počítače instalován zcela volně (OpenOffice) a s volnou online verzí kancelářského balíku (Google Docs). Tato varianta měla v souboru odpovědí necelé 5% zastoupení.

1.2.5 Jaké grafické a video programy používáte?

Celkem podle předpokladu jsou nejčastěji používané komerční aplikace. Nejpoužívanější je s téměř 54 % Zoner Photo Studio. Z pohledu open source a freeware produktů je dobré, že se v tomto seznamu neztratily ani volně dostupné programy jako je Gimp, Inkscape či Picasa.

1.2.6 Jaký kancelářský balík (tvorba dokumentů, tabulek, prezentací...) používá management školy?

U popisků ve výše uvedeném grafu (Graf) jsou použity totožné zkratky jako u grafu znázorňujícího využití kancelářských balíků ve výuce (Graf).

Při práci managementu je nadvláda kancelářského balíku MS Office ještě markantnější než jeho používání ve výuce. Jako jediný balík jej využívá management 80 % škol a pouze v jedné odpovědi není tento balík uveden, takže 99 % všech zaměstnanců podílejících se na řízení školy pracuje s některou z verzí MS Office.

Tato situace je mimo jiné dána nutností komunikace s úřady obce a ministerstva školství, kterým se musí předávat různá statistická šetření a výkazy, které jsou často ve formátech vytvořených společností Microsoft.

1.2.7 Seznam variant

Varianta A

Varianta B

Varianta C

Rejstřík:

ⁱ FlexiBee - FlexiBee Systems s.r.o., Lochotínská 18, Plzeň

ⁱⁱ MS Office - Microsoft s.r.o., Vyskočilova 1461, Praha 4